Raadsvoorstel

Onderwerp	Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Aalten 2026
Portefeuillehouder	Mr. A.B. Stapelkamp
Begrotingsprogramma	6. Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid
Contactgegevens voor feitelijke vragen?	

Global Goals
Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

De gemeenteraad wordt voorgesteld om:
Beslispunt 1: De Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Aalten 2026 overeenkomstig het bijgevoegde ontwerpbesluit vast te stellen.
Beslispunt 2: De Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Aalten 2026 bekend te maken overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke voorschriften en in werking te laten treden de dag na bekendmaking van het besluit.

Waarom wordt dit besluit nu voorgelegd?

De gemeente Aalten beschikt op grond van de Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Aalten 2012 (hierna: de Verordening) over een externe, onafhankelijke commissie bezwaarschriften. De commissie bezwaarschriften behandelt bezwaarschriften en adviseert het bestuursorgaan over de te nemen beslissing op bezwaar.

In de afgelopen jaren is pre-medation een succesvol middel gebleken om bezwaarschriften op informele wijze, voorafgaand aan de behandeling bij de commissie bezwaarschriften, op te lossen. Bezwaarschriften worden hierdoor bijvoorbeeld ingetrokken of besluiten worden aangepast of ingetrokken, doordat partijen onderling tot een oplossing komen.

Gelet op de ervaringen rondom pre-mediation wordt voorgesteld om de mogelijkheid tot ambtelijk horen toe te voegen als bezwaarbehandeling. Met deze wijziging wordt de mogelijkheid gecreëerd om de daarvoor geschikte bezwaarschriften door middel van ambtelijk horen te behandelen, zonder dat voor ieder bezwaarschrift behandeling van de commissie bezwaarschriften nodig is. Dit zorgt voor een snellere, informelere aanpak van bezwaarschriften.

Er wordt voorgesteld om de juridische grondslag voor het ambtelijk horen in de Verordening op te nemen, zodat vervolgens een pilot gestart kan worden voor ambtelijk horen. Er wordt voorgesteld om een pilot van anderhalf jaar in te stellen om de bezwaarbehandeling ambtelijk horen uit te proberen. Na afloop van de pilot wordt de bezwaarbehandeling ambtelijk horen geëvalueerd. Hierna wordt de gemeenteraad, afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie, voor

te stellen om de bezwaarbehandeling ambtelijk horen structureel op te nemen binnen de werkwijze van de gemeente Aalten en waar nodig aan te passen.

Daarnaast wordt voorgesteld om de herbenoemingstermijn van de commissieleden uit te breiden van vier naar zes jaar, met een eenmalige herbenoeming. Hiermee wordt de continuïteit bevorderd en anderzijds voorkomen dat commissieleden onbeperkt aanblijven.

Argumenten

1.1 Ambtelijk horen zorgt voor een passende en efficiënte bezwaarbehandeling
Niet ieder bezwaarschrift vraagt om behandeling door de commissie bezwaarschriften. Met name minder complexe zaken kunnen zich lenen voor een meer informele behandeling.

Bij ambtelijk horen wordt het bezwaarschrift behandeld door twee bezwaarbehandelaar die niet zijn betrokken bij de totstandkoming van het bestreden besluit. Tijdens het gesprek krijgen zowel bezwaarmaker als de gemeentelijke vertegenwoordiger de gelegenheid hun standpunt toe te lichten. Vervolgens wordt het bezwaar door de bezwaarbehandelaars beoordeeld. Zij informeren de gemeentelijke vertegenwoordiger over hun beoordeling, welke vervolgens een beslissing op het bezwaarschrift neemt.

Met het ambtelijk horen kan een procedure sneller worden behandeld. Dit scheelt tijd, nu de commissie bezwaarschriften enkel maandelijks bijeenkomt. Tevens kan de behandeling van een bezwaarschrift beter wordt afgestemd op de individuele situatie van een bezwaarmaker. Bezwaarmakers wensen niet altijd een formele behandeling bij de commissie bezwaarschrift, maar prefereren, afhankelijk van hun situatie, soms een informele behandeling.

1.2 Ambtelijk horen sluit aan bij de huidige werkwijze
Zoals gezegd worden veel bezwaarschriften afgehandeld door pre-mediation. Daarmee wordt in een vroeg stadium onderzocht of partijen tot een oplossing kunnen komen. Ambtelijk horen is hierop een logisch vervolg. Hierdoor ontstaat meer maatwerk in de bezwaarbehandeling: informeel waar nodig en formeel (behandeling bij de commissie bezwaarschriften) waar nodig.

1.3 Niet alle zaken worden ambtelijk behandeld
De commissie bezwaarschriften blijft bestaan. Voor politiekgevoelige- en handhavingszaken blijft de commissie bezwaarschriften het eerste uitgangspunt. Daarbij wordt per geval bekeken of een bezwaarschrift voor ambtelijk horen geschikt is.
De mogelijkheid om zaken aan de commissie voor te leggen blijft daarmee nadrukkelijk bestaan. Ook kunnen bezwaarmakers zelf hier een beroep op blijven doen.

1.4 Onafhankelijke positie ambtenaren
De bezwaarbehandelaars dienen niet bij de totstandkoming van het bestreden besluit betrokken te zijn. Dit is een belangrijk uitgangspunt, om de onafhankelijkheid te waarborgen. Deze werkwijze wordt voorafgaand aan de ambtelijke behandeling van een bezwaarschrift aan bezwaarmaker kenbaar gemaakt.

1.5 Pilot
Omdat de gevolgen van ambtelijke behandeling van bezwaarschriften in de gemeente Aalten nog niet bekend zijn, wordt voorgesteld om een pilot van 1,5 jaar in te stellen. Na afloop van de pilot kan worden beoordeeld of de werkwijze structureel moet worden voortgezet en/of eventueel moet worden aangepast.

1.6 Financiële besparing
De inzet van de commissie bezwaarschriften levert kosten op, te weten ongeveer €1200 per middag dat de commissie bijeenkomt. Door ambtelijk horen worden deze gekost gedrukt, doordat de commissie bezwaarschriften naar verwachting minder bijeen zal komen.

1.7 Een langere benoemingstermijn bevordert continuïteit
Er wordt voorgesteld om de benoemingstermijn van de commissieleden uit te breiden van vier jaar zes jaar. Daarnaast wordt voorgesteld de herbenoeming te beperken tot eenmaal (terwijl dit nu onbeperkt is).

Een langere benoemingstermijn voorkomt dat de samenstelling van de commissie relatief snel verandert. Dit draagt bij aan de continuïteit, kennis en ervaring binnen de commissie. Door de herbenoeming eenmalig te maken, wordt voorkomen dat commissieleden onbeperkt aanblijven.

Kanttekeningen en alternatieve scenario's

1.1 Ambtelijk horen kan schijn bieden van partijdigheid
Bij ambtelijk horen vindt de behandeling van bezwaarschriften plaats door ambtenaren, en niet door de onafhankelijke commissie bezwaarschriften. Dit kan de indruk wekken dat dat de gemeente over haar eigen besluit oordeelt.

Dit risico kan beperkt worden door een duidelijke functiescheiding toe te passen: bezwaarbehandelaars zijn nooit betrokken bij de totstandkoming van een besluit. Deze werkwijze dient vooraf kenbaar te zijn bij bezwaarmakers.

Opgemerkt wordt dat regiogemeenten geen ervaringen hebben met bezwaarmakers die van mening zijn dat de gemeente zijn eigen besluit beoordeelt. Juist de informele benadering wordt opgemerkt en gewaardeerd.

1.2 Beoordeling behandeling bezwaarschriften ambtelijk horen of commissie bezwaarschriften
Niet ieder bezwaarschrift is geschikt voor ambtelijk horen. Dit dient vooraf bepaald te worden.

De pilot en de nog door het college vast te stellen Regeling ambtelijk horen dient hier uitsluitsel over te geven (door onderwerpen vast te stellen). Bij twijfel vindt behandeling door de commissie bezwaarschriften.

1.3 Financiële besparing is vooraf niet volledig inzichtelijk
Onder Argument 1.6 is benoemd dat de inzet van ambtelijk horen naar verwachting kostenbesparend werkt. Daarbij moet

	worden opgemerkt dat er extra inzet volgt voor bezwaarbehandelaars (ambtenaren). Naar verwachting wegen deze kosten niet op tegen de kostenbesparing die wordt gehaald door minder inzet van de commissie bezwaarschriften.
Op welke wijze zijn o.a. belanghebbenden betrokken?	Voor deze voorgestelde wijziging wordt geen afzonderlijk participatietraject met inwoners voorgesteld. Dit, omdat de aanpassing van de Verordening zich richt op de inrichting van de gemeentelijke bezwaarprocedure. Daarbij blijft natuurlijk voorop staan dat bezwaarmakers zorgvuldig gehoord en geïnformeerd worden. De gewijzigde Verordening wordt na vaststelling op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt. Daarmee wordt de kenbaarheid van nieuwe artikelen gewaarborgd.
Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?	Kostenbesparend: de commissie bezwaarschriften hoeft minder ingeschakeld te worden hetgeen kostenbesparend werkt. In welke mate dit kosten bespaard moet uit de pilot blijken, op dit moment is nog onvoldoende inzichtelijk hoe vaak van deze mogelijkheid gebruik gemaakt gaat worden. Wanneer de commissiebezwaarschiften niet ingeschakeld wordt bespaard dit zo'n € 1.200 per zitting. Daar staat wel tegenover dat ambtelijk horen leidt tot een hogere ambtelijk inzet, naar verwachting zo'n 3 á 4 uur voor een hoorzitting.
Wat is het bestuurlijke vervolg?	Op het moment dat de gemeenteraad akkoord gaat met de voorgestelde wijzigingen en de Verordening vaststelt, start de pilot Ambtelijk horen. Gelijktijdig met de start van de pilot wordt de Regeling ambtelijk horen door het college ter besluitvorming voorgelegd. Tijdens de pilot worden de aantallen zaken, doorlooptijden van bezwaarschriften, ambtelijke inzet, financiële effecten en ervaringen van betrokkenen bijgehouden. Teneinde van de pilot vindt er een evaluatie plaats, waarna wordt beoordeeld of ambtelijk horen een eigen plek verdiend in de bezwaarbehandeling van de gemeente Aalten.
Wat gaat er gebeuren? **Wanneer?**	Nadat de gemeenteraad besluit akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen en de Verordening vaststelt, zal de pilot per 1 januari 2027 starten. In juli 2028 vindt er een evaluatie plaats. Deze evaluatie wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad wordt vervolgens voorgesteld om wel of niet door te gaan met de bezwaarbehandeling ambtelijk horen, en de behandeling waar nodig aan te passen.
Op welke wijze wordt gecommuniceerd over dit besluit en met wie?	Er is afgestemd met een jurist van Team Bestuursondersteuning en Veiligheid. Daarnaast is de regionale aanpak van de bezwaarbehandeling ambtelijk horen besproken.
Bijlagen	1. Was-wordt-lijst Verordening commissie bezwaarschriften 2026

2. Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Aalten 2026
3. Raadsbesluit Verordening commissie bezwaarschriften 2026

Aalten, 13 oktober 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester